

รูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25
โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

The Supervision Model for Monitoring Students Caring Process in the School
Under The Secondary Educational Service Area Office 25
By Using Coaching and Mentoring Method.

จิรัฐติกุล ดอนวิจารณ์ขจร¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของการพัฒนารูปแบบการนิเทศ 2) การพัฒนารูปแบบการนิเทศ 3) การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศ 4) การประเมินรูปแบบการนิเทศฯ โดยเมื่อรูปแบบการนิเทศผ่านผู้เชี่ยวชาญได้นำมาทดลองใช้กับสถานศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสอบถาม แบบประเมินผลการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน แบบบันทึกผลการนิเทศฯ และแบบประเมินรูปแบบการนิเทศฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ได้รูปแบบการนิเทศฯ ชื่อว่า เอ-พาเมอ พลัส (A-PACER Plus) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ หลักการ เงื่อนไขสำคัญ และองค์ประกอบของรูปแบบ โดยมี 6 องค์ประกอบ คือ 1. ขั้นตอนเตรียมการก่อนการนิเทศ (Analysis : A) 2. ขั้นตอนวางแผนและออกแบบการนิเทศ (Planning: P) 3. ขั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ (Acting : A) 4. ขั้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring : C) 5. ขั้นประเมินผล (Evaluation : E) และ 6.ขั้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศ (After Action Review : A) นอกจากนี้ยังนำผลการทงงานและศาสตร์พระราชาของ รัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติจนได้ “พลัส” (Plus)ขึ้น ผลการใช้รูปแบบการนิเทศฯ พบว่า ผู้รับการนิเทศ สามารถการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน ได้ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 82.57 ส่วนผลการตรวจสอบพฤติกรรมการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง พบว่าอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.63 , 2.70 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 0.48

คำสำคัญ : รูปแบบการนิเทศ , ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน , การชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

ABSTRACT

This research aimed 1) to investigate the current problem and need of the supervision model development 2) to develop the supervision model 3) to implement the supervision model and 4) to evaluate the supervision model of students counseling in schools under the secondary educational service area office 25 by coaching and mentoring approaches. When the supervision model was evaluated by the experts, it was implemented in schools as follows; extra-large, large, medium and small sizes which were selected by stratified random sampling. There were 60 of the sample. The instruments used were document analysis form, group discussion recording, questionnaire, interview form, evaluation form, recording of coaching and mentoring, recording of being supervised and evaluation form of the supervision model. The qualitative data was analyzed by content analysis. The quantitative data was analyzed by percentage, mean and standard deviation.

¹ ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 จังหวัดขอนแก่น

The results of the study revealed that there was a supervision model called A-PACER Plus. This model consisted of 3 main parts; principles, key conditions and elements of the model. which comprised of 1) analysis the current problem (Analysis: A) 2) planning and design the model (Planning: P) 3) learning and acting supervision (Acting: A) 4) supervision process by using coaching and mentoring: C) 5) evaluation the model (Evaluation: E) and 6) after action review: A). There was body of knowledge which was adaptation the guidance of King Rama 9 to be applied in each elements. This raised the optional of the model which called Plus. The results shown that the participants who had been supervised were able to process the students counseling ranged in more level which was 82.27. The result of behaviors of coaching and mentoring from supervisor and participants ranged in more level which mean was 2.63, 2.70 and the standard deviation was 0.55 and 0.48.

KEYWORDS: *Supervision Model, Students Caring and Support Operation System, Coaching and Mentoring*

1. บทนำ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ. ศ. 2560-2564) ได้เน้นถึงการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพของประชากรในทุกช่วงวัย มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพทุนมนุษย์ของประเทศ มีการพัฒนาคนให้เหมาะสมตามช่วงวัย เพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความรอบรู้เท่าทันโลกโดยมุ่งให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย แต่เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนประพุดิตนไม่เหมาะสม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กวัยเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้นำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปใช้ในโรงเรียนทุกโรงเรียนโดยการดำเนินงานจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างใกล้ชิด ต้องสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง และสามารถหาวิธีป้องกันหรือแก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของนักเรียนได้ทันการณ์ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับเด็กอย่างเป็นระบบและมีความต่อเนื่อง ซึ่งประกอบด้วย ด้านการศึกษาข้อมูลสถานศึกษา ด้านการคัดกรองสถานศึกษา การส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษา การป้องกันและแก้ไขปัญหาของสถานศึกษา และการเร่งพัฒนาสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 มีนโยบายที่มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาระดับคุณภาพการศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน ซึ่งมีจุดเน้นการพัฒนา 6 จุดเน้น ประกอบด้วย 1) จุดเน้นการประกันคุณภาพ 2) จุดเน้นการพัฒนาผู้เรียน 3) จุดเน้นโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมการเข้าถึงบริการทางการศึกษา 4) จุดเน้นทักษะภาษา 5) จุดเน้นทักษะเทคโนโลยีดิจิทัล และ 6) จุดเน้นทักษะชีวิตทักษะอาชีพ ซึ่งระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในจุดเน้นที่ 3 นอกจากนี้ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้กระบวนการทำงานเป็นระบบ มีความชัดเจน โดยมีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัด พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นภารกิจสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องให้ความสำคัญในทุกๆ ด้าน แต่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องด้วยขาดการวางแผนที่ดี ขาดการชี้แนะแนวทางดำเนินงาน ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามที่ใกล้ชิด เมื่อมีปัญหามิพ้ที่เลี้ยงคอยดูแล แนะนำ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นได้

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลโดยตรงต่อการจัดการศึกษาและพัฒนาการศึกษาในทุกๆขั้นตอน จึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อีกทั้งยังเป็นการช่วยเหลือครู ให้สามารถวางแผนและออกแบบกิจกรรมการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้ครอบคลุมเป็นระบบ เพราะหากมีบุคคลอื่นให้การชี้แนะ (Coaching) ให้ความช่วยเหลือก็ย่อมเกิดผลดี การนิเทศจึงเป็นกระบวนการที่เสริมสร้างการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงานของครูให้มีประสิทธิภาพ และเป็นการสร้างความตระหนักให้กับครูถึงความสำคัญจำเป็นในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังเป็นระบบ และต่อเนื่องตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้หลักการมีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนให้เกิดความเข้มแข็ง

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบจึงได้ทำการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงขึ้นภายใต้ความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้สามารถป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤตทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการการนิเทศ กำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 25

2.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

2.3 เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

2.4 เพื่อประเมินรูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง ครั้งนี้ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษา มีทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา (Cogan, 1973); วชิรา เครือคำอ้าย, 2558) 2) เทคนิคการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Mink, Owen and Mink, 1993) 3) ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพด้านการนิเทศการศึกษา 4) การบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (Sergiovanni, 1994; Senge, 1990; วิจารย์ พานิช, 2555) สรุป การสร้างความสมดุลของมิติการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา นับว่ากระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง ให้ความสำคัญในการพัฒนาการดำเนินการของผู้บริหารและครูอย่างแท้จริง เพราะหัวใจของการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงนอกจากจะดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดแล้ว ครูต้องได้รับการพัฒนาในหน้าที่การงาน และต้องก้าวเข้าสู่ความเป็นบุคคลมีอาชีพทั้งในด้านการจัดการเรียนรู้ และการดำเนินงานจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการมีเครือข่ายในเวทีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางด้านการนิเทศการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีคุณภาพ เป็นบุคคลที่พร้อมในการเรียนรู้ วิธีการที่จะช่วยพัฒนาครูให้เป็นไปตามเป้าหมายได้นั้น จำเป็นต้องนำรูปแบบการนิเทศการศึกษาที่นำวิธีการเชิงระบบ (System Approach) มาใช้ เป็นเข็มทิศ นำทาง เพื่อพร้อมเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงในโลกแห่งการเรียนรู้ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

4. วิธีดำเนินการวิจัย

4.1 ขอบเขตการวิจัย

4.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษารูปแบบการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ใน 3 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพ 2) ด้านกระบวนการ และ 3) ด้านปัจจัย และศึกษาการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามกระบวนการบริหารใน 4 ด้านคือ

1) การเตรียมและวางแผนดำเนินงาน 2) การดำเนินงานตามแผน 3) การนิเทศ กำกับติดตาม และ 4) การประเมินผล

4.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา จาก 84 โรงเรียน จำนวน 3,840 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา จากโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก ที่ได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น(Stratified Random Sampling) กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 60 คน

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้คือ

4.2.1 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการนิเทศ การจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 25 โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือ ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการในการนิเทศ ติดตามการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา จำนวน 363 คน วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ศึกษาเชิงคุณภาพด้านการดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่ประสบผลสำเร็จ (Best practices) จำนวน 3 แห่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์ และแบบสนทนากลุ่ม (Focus Group) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

4.2.2 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นพัฒนารูปแบบการนิเทศ ฯ

1). นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นมาพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ ประกอบกับศึกษาหลักการของการออกแบบเชิงระบบ ADDIE MODEL ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) 2) ขั้นตอนการออกแบบ (Design) 3) ขั้นตอนการพัฒนา (Development) 4) ขั้นตอนการทดลองใช้ (Implement) และ 5) ขั้นตอนการประเมินผล (Evaluation) มาสังเคราะห์เนื้อหา เพื่อกำหนดแนวคิดของการพัฒนารูปแบบการนิเทศ กระบวนการ เป้าหมาย โครงสร้าง ของรูปแบบการนิเทศ

2). ตรวจสอบคุณภาพของรูปแบบการนิเทศ โดยตรวจสอบคำดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและประเมินความเที่ยงตรงของรูปแบบการนิเทศด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติการ จำนวน 5 คน กลุ่มที่ 2 ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศ จำนวน 5 คน โดยผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย 3 ส่วน คืออาจารย์มหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ และผู้บริหารสถานศึกษาเชี่ยวชาญ

3). การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศฯกับผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ ในโรงเรียน จำนวน 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ให้ผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำนวน 6 คน ดำเนินการใช้รูปแบบการนิเทศฯ และตรวจสอบความชัดเจน ความเหมาะสมของภาษาที่นำมาใช้ ลำดับขั้นตอนการพัฒนา เครื่องมือที่นำมาใช้ และระยะเวลา จากนั้นนำข้อเสนอแนะมาดำเนินการปรับปรุงแก้ไข ครั้งที่ 2 ทดลองใช้กับผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ จำนวน 4 คน ปฏิบัติตามขั้นตอนของการดำเนินการตามรูปแบบการนิเทศ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้ในภาคสนาม

4.2.3 ขั้นตอนที่ 3 ขั้นทดลองรูปแบบการนิเทศ ฯ ดำเนินการดังนี้ 1). ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศที่เป็นกลุ่มตัวอย่างนำรูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนาม ขณะดำเนินการตาม รูปแบบการนิเทศในองค์ประกอบที่ 1-6 (A-PACER Plus) ได้ข้อค้นพบจากการดำเนินการให้นำไปสู่การนิเทศอย่างสำเร็จและเป็นสุข ด้วยการน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์พระราชาของ รัชกาลที่ 9

มาปฏิบัติโดยในแต่ละองค์ประกอบ ได้นำลักษณะเด่นของหลักการทรงงานมาประยุกต์ใช้แตกต่างกัน 2). ศึกษาผลการใช้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) โดยวิเคราะห์ข้อมูลจาก แบบทดสอบ ด้านความรู้ก่อนและหลังการอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง แบบสัมภาษณ์การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้านและการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง แบบประเมินผลการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน แบบบันทึกผลการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง แบบบันทึกการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

4.2.4 ขั้นตอนที่ 4 ขั้นประเมินรูปแบบการนิเทศฯ โดยการนำผลการวิเคราะห์จากการใช้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) มาพิจารณาร่วมกับแบบประเมินรูปแบบการนิเทศฯ ในประเด็นความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความครอบคลุม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หลังจากให้นำรูปแบบการนิเทศฯ มาใช้ในภาคสนาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ได้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ที่มีความสมบูรณ์มากขึ้น

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสาร แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ แบบตรวจสอบความสอดคล้องของรูปแบบการนิเทศฯ แบบสัมภาษณ์ แบบประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน แบบบันทึกผลการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง แบบบันทึกการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง แบบประเมินรูปแบบการนิเทศฯ สำหรับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่ได้จากการบันทึกผลการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) 2) การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5. ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการเพื่อเตรียมพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ

จากการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีความต้องการจำเป็นที่นำมาสู่การพัฒนาูปแบบการนิเทศฯ โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยงใน 4 ประเด็น ดังนี้ 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ($x = 4.22$) ปัญหาที่พบคือ การนิเทศ กำกับติดตาม มีความต้องการด้านการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

2) สภาพการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า มีการนิเทศภายในจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย แต่การนิเทศยังไม่ทั่วถึงและไม่เป็นระบบ ทำให้การปฏิบัติงานเป็นลักษณะงานทั่วไปมากกว่าการนิเทศที่มุ่งเน้นการพัฒนา ส่วนการนิเทศ ติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ต้องการนั้น พบว่า การนิเทศแบบชี้แนะพาคิดพาทำ และการนิเทศออนไลน์ ที่ทำร่วมกับการนิเทศแบบพบปะเผชิญหน้า ที่มีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ 3) รูปแบบการนิเทศ ติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ต้องมุ่งเน้นการนำมาใช้ประโยชน์ได้จริงและให้เป็นส่วนหนึ่งของงานที่ปฏิบัติโดยไม่เพิ่มภาระของครู รูปแบบการนิเทศควรมีหลักการ เป้าหมาย กระบวนการที่ชัดเจน มีเครื่องมือ สื่อ หรือนวัตกรรมที่ช่วยให้ครูผู้รับการนิเทศสามารถพัฒนาการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) การนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) น่าจะช่วยแก้ไขปัญหาคือการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างตรงจุด และการสนับสนุนความรู้ด้านนวัตกรรมใหม่ๆ ในการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียน รวมถึงเทคนิควิธีการนิเทศที่สนับสนุนให้เกิดการเปิดใจยอมรับระหว่างผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

จากการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น พบว่า ต้องเติมเต็มและพัฒนาให้กับกลุ่มตัวอย่าง ก่อนที่จะนำไปสู่การพัฒนาูปแบบการนิเทศฯ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) การให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีประสิทธิภาพ 2) การให้ความรู้การนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง

และ 3) การนิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินผลโดยใช้ระบบการนิเทศภายใน ซึ่งมีรูปแบบการนิเทศที่เหมาะสมกับสภาพบริบทของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ ผลการพัฒนารูปแบบการนิเทศฯ ได้รูปแบบการนิเทศชื่อว่า “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ หลักการ เงื่อนไขสำคัญ และองค์ประกอบของรูปแบบ โดยมี 6 องค์ประกอบ คือ 1. ชั้นเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงาน (Analysis : A) 2. ชั้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ (Planning: P) 3. ชั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ (Acting : A) 4. ชั้นการนิเทศ ด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring : C) 5. ชั้นประเมินผล (Evaluation : E) และ 6. ชั้นสะท้อนคิดหลังการนิเทศ (After Action Review : A) นอกจากนี้ยังเกิดข้อค้นพบที่สำคัญ ในระหว่างการวิจัย คือ การน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์พระราชาของ รัชกาลที่ 9 มาเป็นแนวทางในการปฏิบัติในทุกๆ องค์ประกอบ จนได้ “พลัส” (Plus) ขึ้น โดย 6 ขั้นตอนมีผลดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ชั้นเตรียมการก่อนการนิเทศ ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาการดำเนินงาน (Analysis : A) พบว่า การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่สำคัญคือผู้นิเทศต้องสร้างแรงบันดาลใจให้กับครูผู้รับการนิเทศ ให้เกิดจากแรงจูงใจภายในมากกว่าแรงจูงใจภายนอก และการสร้างความเข้าใจที่ตรงกันร่วมกับครูผู้รับการนิเทศเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้านอย่างชัดเจนก่อนการปฏิบัติที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง จากการนำรูปแบบการนิเทศที่ได้พัฒนาขึ้นและนำไปปฏิบัติจริงในภาคสนาม พบว่า ครูทุกคนมีการดำเนินการนิเทศอย่างเป็นระบบ สามารถบันทึกผลการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ และมีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์จริง สำหรับผลการวิเคราะห์คุณภาพของการดำเนินงาน พบว่า จากจำนวนครูผู้รับการนิเทศจำนวน 30 คน และผู้นิเทศ จำนวน 15 คน ในภาพรวมร้อยละ 80 ของครูผู้รับการนิเทศ ได้ประเมินให้คะแนนตนเองในทุกๆด้าน มากกว่าการประเมินโดยผู้นิเทศ ส่วนรายการที่มีความเห็นสอดคล้องกันและให้ระดับคุณภาพน้อย คือ การดำเนินการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์

องค์ประกอบ 2 ชั้นวางแผนและออกแบบการนิเทศ (Planning: P) เป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาความร่วมมือกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศ และทำการชี้แจงให้เข้าใจตรงกันตามลำดับขั้นของการวางแผนและออกแบบการนิเทศ โดยต้องนำข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาจากองค์ประกอบข้อ 1 มาใช้เป็นฐานคิดในการวางแผนและออกแบบการนิเทศเพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ร่วมกัน

องค์ประกอบ 3 ชั้นเรียนรู้และแลกเปลี่ยนในการปฏิบัติการนิเทศ (Acting : A) เป็นการพัฒนาการดำเนินการร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับผู้รับการนิเทศตามลำดับขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้นิเทศจะนำเครื่องมือต่างๆ มาใช้ดำเนินการร่วมกับแผนการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา พบว่า ข้อสังเกตจากการทำแบบประเมินการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้านที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง พบว่าการบันทึกควรบันทึกอย่างตรงไปตรงมา ไม่บันทึกเพียงให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด เพื่อสะท้อนภาพของการพัฒนาการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง ส่วนด้านผลการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน บรรลุเป้าหมาย ร้อยละ 96 มีเพียงร้อยละ 4 ที่ไม่บรรลุเป้าหมาย เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนผู้รับผิดชอบในภาคเรียนนั้น

องค์ประกอบ 4 ชั้นการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring : C) กำหนดให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ศึกษาทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเองให้ชัดเจนตามคู่มือและเครื่องมือการนิเทศ ก่อนที่จะดำเนินการบันทึกผลการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง และทำคู่ขนานกับบันทึกผลการรับการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง เพื่อนำผลดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกัน และนำข้อมูลจากผลที่ได้รับจากการชี้แนะมาดำเนินการพัฒนาต่อไป

องค์ประกอบ 5 ชั้นประเมินผล (Evaluation : E) เป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงาน สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับการนิเทศ โดยการประเมิน 3 มิติ คือ จากครูผู้ดำเนินงาน

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเมินกันเอง ประเมินโดยผู้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสหวิทยาเขต และ การประเมินโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุน ช่วยเหลือและพัฒนา ผู้รับการนิเทศ ให้มีพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบ 6 ขั้นตอนคิดหลังการนิเทศ (After Action Review: A) ขั้นนี้ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศดำเนินการตรวจสอบพฤติกรรมที่ชี้แนะและระบบที่เลี้ยง จากแบบตรวจสอบพฤติกรรมที่ชี้แนะและระบบที่เลี้ยงหลังจากที่ได้ดำเนินงานเรียบร้อยแล้ว ซึ่งจะเป็นการยืนยันการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ เพื่อให้เกิดการพัฒนาทั้งสองฝ่ายและที่สำคัญคือ การนำข้อมูลที่ได้รับจากการบันทึกในเครื่องมือมาอภิปรายร่วมกันในประเด็นต่างๆ จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้กว้างขวางขึ้น โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) โดยให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนา ผลการดำเนินการพบว่า มีข้อสังเกตที่น่าสนใจ คือ โรงเรียนขนาดเล็กสามารถให้การสะท้อนคิดและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้จำนวนบ่อยครั้งกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่และมีการสะท้อนคิดในลักษณะที่ไม่เป็นทางการได้ดีกว่า สำหรับ Plus ที่เป็นส่วนหนึ่งของรูปแบบนี้ เป็นส่วนที่บูรณาการจากการน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์พระราชารอง รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการใน 6 องค์ประกอบหลัก ทำให้ได้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ขึ้น

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศฯ จากการนำรูปแบบการนิเทศฯ ไปใช้ปฏิบัติจริงในภาคสนามในสถานศึกษา ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ขนาดละ 1 แห่ง โดยมีผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้นิเทศ จำนวน 30 คน และผู้รับการนิเทศ จำนวน 30 คน โรงเรียนนิเทศฯ โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community : PLC) ร่วมกัน อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง โดยมีข้อสังเกตว่า โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง สามารถดำเนินการ PLC ได้มากกว่าสัปดาห์ละ 2 ครั้ง และได้กำหนดเวลา PLC ที่ชัดเจน หัวข้อเรื่องที่น่าสนใจ PLC ส่วนใหญ่ เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน โดยเฉพาะด้านที่พบปัญหาในการดำเนินการมากจะนำมา PLC เป็นกรณีพิเศษ เมื่อครูต้องการเติมเต็มความรู้ ครูจะต้องไม่ทิ้งผู้เรียน แต่จะใช้วิธีที่หลากหลาย เช่น เชิญวิทยากรเข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในสถานศึกษา หรือดำเนินการในวันหยุดราชการ นอกจากนี้ยังพบว่า ครูผู้รับการนิเทศทุกคนสามารถดำเนินการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และประเด็นที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศมีความเห็นสอดคล้องกันเพื่อให้เกิดการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ คือ ผู้รับการนิเทศ ได้นำข้อเสนอแนะจากผู้นิเทศไปปรับปรุงแก้ไขในการพัฒนาการดำเนินการครั้งต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศฯ ผลการประเมินรูปแบบการนิเทศฯ ปรากฏว่า ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นที่สอดคล้องกับรูปแบบการนิเทศฯ ทุกประเด็นมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00 โดยมีข้อสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญคือ เล่มคู่มือและเครื่องมือการนิเทศ มีประโยชน์ และคุณค่าแก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง หากมีเทคนิควิธีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพใหม่ๆ ให้นำวิจัยเพิ่มข้อมูลผ่านช่องทางต่างๆ เช่น โลกโซเชียล หรือ QR Code ให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ส่วนผลการประเมินรูปแบบการนิเทศฯ ในด้าน 1) ความเป็นประโยชน์ 2) ความเป็นไปได้ 3) ความเหมาะสม และ 4) ความครอบคลุม จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย พบว่า รูปแบบการนิเทศมีคุณภาพ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 สำหรับผลการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) พบว่า ผลการประเมินความรู้ด้านเทคนิค การดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ด้าน โดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบที่เลี้ยง มีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นโดยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้นิเทศมีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10.34 ส่วนผู้รับการนิเทศมีคะแนนหลังการอบรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.67 การอบรมเชิงปฏิบัติการฯ มีแนวโน้มช่วยพัฒนาให้ทั้งผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศ มีความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการดำเนินการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการนิเทศโดยใช้กระบวนการชี้แนะและระบบที่เลี้ยง ส่วนผลลัพธ์ของ 6 องค์ประกอบ +Plus ที่มาจากจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า คุณภาพของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด และมากที่สุด สำหรับประเด็นที่มีความเห็นสอดคล้องกันมากที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ประเด็นการให้

ความช่วยเหลือแก่นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเป็นรายกรณีของครูที่ปรึกษา และการวางระบบ การประสานการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่นและเครือข่าย

6. สรุปและอภิปรายผล

สรุปผลการวิจัยได้ว่า เมื่อนำรูปแบบไปใช้สะท้อนผลลัพธ์ คือ สามารถส่งเสริม ศักยภาพการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา ได้ตามบริบทของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Dick and Carey, (1985); Knirk and Gustafson (1986: 23); Richey (1986: 96) and Seels and Glasgow (1990) ในเรื่องการพัฒนาแบบตามขั้นตอนของวิธีระบบ 5 ขั้นตอน ของ ADDIE Model ที่ใช้ในการออกแบบและพัฒนา เป็นที่ยอมรับว่าสามารถนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) นี้ได้นำวิธีการออกแบบเชิงระบบของ ADDIE Model มาใช้เป็นฐานคิดในการวิจัย ประกอบด้วย ส่วนสำคัญ 3 ส่วน ได้แก่ หลักการ เงื่อนไขสำคัญ และองค์ประกอบของรูปแบบ 6 องค์ประกอบ และ Plus ซึ่งเป็นการน้อมนำหลักการทรงงานและศาสตร์พระราชารอง รัชกาลที่ 9 มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินการทั้ง 6 องค์ประกอบร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง คือ หลักการมีส่วนร่วม และ หลักภูมิสังคม ภูมิศาสตร์สังคมศาสตร์ มาใช้เป็นหลักในการปฏิบัติร่วมกัน ดังข้อมูลที่สะท้อนจากการปฏิบัติจริงของผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศตลอดการดำเนินงาน ด้วยการขับเคลื่อนผ่านองค์ประกอบของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ตามบริบทของสถานศึกษา ที่มีความสัมพันธ์ส่งผลต่อเนื่องกันอย่างเป็นเหตุและผล ซึ่งให้เห็นว่าแนวทางดังกล่าวมีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ที่จะนำไปใช้ปฏิบัติจริงในสถานศึกษา เนื่องจากเป็นวิธีการปฏิบัติที่ผู้นิเทศร่วมกันดำเนินการ โดยมีการนิเทศภายในจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อกำกับติดตามการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จัดให้ผู้มีประสบการณ์ในการดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นเวลานานมานิเทศชี้แนะแนวทางและเป็นพี่เลี้ยงพาคิดพาทำ สถานศึกษามีความต้องการให้เกิดรูปแบบการนิเทศที่มุ่งเน้นการนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง และให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่เป็นการเพิ่มภาระให้กับครู และการนิเทศด้วยกระบวนการชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง มีความต้องการในการพัฒนา ได้แก่ การให้คำปรึกษาเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างตรงจุด การสร้างความศรัทธาในองค์กร และการสนับสนุนด้านนวัตกรรมใหม่ๆ ที่ใช้ในการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษาผลที่เกิดกับผู้เรียนหลังการใช้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ในโรงเรียนประถมศึกษา

2) ควรมีการศึกษารูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ในโครงการพิเศษตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ทำให้รูปแบบการนิเทศฯ “เอ-พาเมอ พลัส” (A-PACER Plus) ในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิผล

เอกสารอ้างอิง

- [1] วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี สฤษดิ์วงศ์
- [2] วชิรา เครือคำอ้าย. (2558). *ตำราการนิเทศการศึกษา*. เชียงใหม่: ส.การพิมพ์.
- [3] Dick, W., and Carey, L. (1985). *The Systematic Design of Instruction*. Scott: Foresman Pearson Publisher.
- [4] Knirk, F.G., and Kent L.G.. (1986). *Instructional Technology: A Systematic Approach to Education*. New York :Holt, Rinehart and Winston.
- [5] Richey, R.C. (1986). *The Theoretical and Conceptual Bases of Instructional Design*. New York: Nichols.
- [6] Seels, B and Glasgow, Z. (1990). *Exercises in Instructional Technology*. Columbus OH: Merrill Publishing Co.